

Omissa inde in Clusinos ira receptui canunt, minantes Romanis. Erant ex Gallis, qui illico Romam eundum censerent. Vicere seniores, ut Legati prius mitterentur questum postulatumque, ut pro jure gentium violato Fabii dederentur. Legati Gallorum cum, sicut erant, mandata exposuissent Senatui, nec factum placebat Fabiorum, & jus postulare Barbari videbantur. Sed ad cernendum quid juris erat in viris tantæ nobilitatis obstabat ambitio. Itaque ne penes Senatores culpa esset, si quid inde finistrum accideret, cognitionem de postulatis Gallorum ad populum rejecerunt, ubi tanto plus gratia, & opes valere, ut quorum de poena agebatur, Tribuni militum Consulari potestate in sequentem annum creati sunt. Quo facto haud secus quam dignum erat infensi Galli bellum propalam nunciantes ad suos redeunt, eosque relatis incitant. Tunc postquam acceperet ulterius honore collato violatoribus juris humani legationem suam elisam esse, flagrantem ira, cujus impatiens est illa gens, confectum signis convulsis, citato agmine iter aggrediuntur, ad quorum prætereuntium raptim tumultum cum territæ urbes ad arma concurrerent, fugaque agrestium fieret, Romam se ire magno clamore significabant.

C A P. III.

AT Fabii, & qui Tribuni militum secum creati erant, qui erant numero sex, ut sit ex pravis initiis, nullo utili consilio capto, nullo fociorum, aut amicorum auxilio expectato, imò nec fortè requisito, sic eos præcipientes agebat commissi criminis furor, ut non minus temerè conductu eorum pugnatum sit, quam sua legatione peractum. Nam estenuantes etiam famam belli, subito ac tumultuario exercitu in occursum hostium tendunt ad decimum tertium lapidem parum infra viam Tiberinam, ubi cum multitudinem hostium cernerent, sua paucitate perculsi, extenuatis in cornua copiis, ne circumveniri multitudo hostium possent, frontem tamen æquare nequeuntibus, contra hostium acies se exponunt. Primo impetu Romanorum acies fusa, quorum cum nihil apud Duces, nec milites soliti ordinis foret, pavor, & fuga animos occuparat, tanta eorum oblivio fuit, ut major pars Vehios hostium Urbem, cum Tiberis arceret, quin Romam recto itinere ad conjuges, ac liberos fugerent. Qui autem hostis gladium à tergo insequentis, & fluminis undas evasere, plerique, imò major pars incolumis Vehios profugit. Unde non modò præsidii quicquam, sed ne quidem nuntius Romam missus est. A dextero cornu quod procul à flumine, & magis sub monte steterant, Romam omnes petiere. Et nec clausis etiam portis Urbis, inane Capitolium confugerunt. Ubi, captâ, & incendio posita reliqua Româ, obsidione sola juvenus, quæ de conflictu Romam evaserat, turpiter clausa fuit, senibus mortem potius eligentibus, quam obsessorum inopiam augere. Gladiis datis hæc juvenus consumpta foret, ac perditum nomen Romæ, nisi postmodum prudentis, & egregii Camilli, qui tunc invidia Civium XV. millibus gravis æris damnatus exulabat ab Urbe, virtute, confusus Barbaris liberata, & ingratum civibus Urbis reddita foret. Tunc cum in Capitolio obsessi adeo fame, ac morbo affecti, & stationibus, ac vigiliis superati, ut obruerent infirmum corpus arma, se auro redimebant, si fortuna svisset, utpote si fidelis Camilli parumper tardasset even-

Tom. IX.

Atum. Qui superveniens oblatum aurum fœdæ redemptionis pretium in statera jam positum de medio auferri, & Gallos summoveri jussit, allegantes sese pactos esse, quibus eam pactionem ratam esse negavit. Quæ postquam ipse Dictator creatus foret (Dictator etenim creatus fuerat exul, & absens injussu suo ab inferioris juris Magistratu) denunciavit Gallis, ut ad prælium se expedirent, & duobus præliis commissis adeo utroque fufos afflixit Gallos, ut vix superesset nuntius, ut refert Livius memoratus.

C A P. IV.

BH Galli, ut ex his æstimo, priusquam Clusium, ac Romam accederent, Mediolanum jam dirutum renovarunt, Ticinum civitatem, quæ nunc Papiæ vocatur, fundarunt, Brixiam ædificarunt, etenim à Brenno dicta fuit Brixia. Verum alios scripsisse reperio ipsum Brennum à Romanis confusum in Sueviam rediisse, & post multos annos resumtis viribus in Italiam iterum cum maxima armatorum copia veniens Mediolanum, & plures urbes Italiæ, quas primo ejus adventu, priusquam cum Romanis contulisset vires, destruxerat, quasi penitus reparavit, pluresque de novo construxisse ferunt ad impugnandum iterum Romanos frustra rediens. Unde Gothofredus

*Nunc arma tonat Dux Breno creatq; Veronam,
Nam quasi Veh Roma dicta Verona sonat.
Brixia fundatur, Ticina Papiæ paratur,
Et Mediolanum Breno satagente novatur.*

C A P. V.

EX his autem, quæ recitat T. Livius de adventu Gallorum in Italiam tractans, colligi potest ducentorum annorum fuisse spatium inter adventum Belloyesi, qui de Subria Mediolanum fecit, & Brenni qui Mediolanum renovavit, & Papiam fundavit, ut dictum est. Deinde post multa tempora recentissimi advenarum Longobardi unâ cum Alboyno Rege suo Italiam accessere, qui totam ferè Italiam primitus occuparunt, sed demum intra fines hujus tractus terræ, quam nunc Lombardiam dicimus, sese tenere, à quibus hæc contrata ipsum Lombardiæ nomen sumit. Hanc gentem Ybor, & Ayones cum Gambara matre sua de Scatinavia, quæ est in finibus Germaniæ juxta Oceanum, eorum primi Duces cum parvulis, & uxoribus attraxerunt, quibus necessitas exilii ductis sortibus evenerat, ut ceteris minor inopia victus foret. Nam ipsa regio tunc tanta erat gentis multitudine populata, ut nec terrarum fructus sufficerent alere tantam gentem. Nec mirum cum ipsa contrata sub Arcto sita, à Solis æstu remota, ideoque alendis corporibus hominum apta plus quam ceteris germinans, Germania dicta sit. Hi Germanici postmodum in itinere à longibardis, sive à longis barbibus Longobardi dicti sunt. Nam per multos annos, ac per multas hominum atates sub pluribus Ducibus, sive Regibus successivè incertis sedibus vagabundi, priusquam ad Italiam pervenirent, decem de se Reges successivè habuerunt, quorum decimus fuit robustissimus Alboynus, de quo dixi. Post quem plures in Italia regnaverunt Reges, quorum plerumque fuerunt sedes intra Ticinum, & Addam, aliquando Mediolani, sed plerumque Papiæ, cum inter utrumque fluvium eo tempore nullæ aliæ urbes forent. Hæc de Urbis nostræ situ, atque incolis dicta, quæ etiam tunc ne

O o o o

Le-